

เพลิน

เรียนรู้กฎหมายเพลินๆ ฉบับพกพา

มรดก

สำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม

พิ - นัย - กรรม

ต้องทำเป็นหนังสือ มี ๖ แบบ

แบบที่ ๑

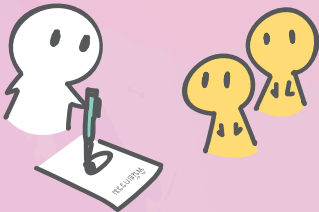
พินัยกรรมแบบธรรมดา
มีแบบฟอร์มให้กรอกรายละเอียด

ต้องทำเป็นหนังสือจะ
เขียน หรือ พิมพ์ ก็ได้

ลงวัน เดือน ปี ที่ทำ

ลงลายมือชื่อ หรือ พิมพ์ลายนิ้วมือ
ต่อหน้าพยานอย่างน้อย ๒ คน

พยานลงชื่อรับรอง

แบบที่ ๒

พินัยกรรมแบบเขียนเองทั้งฉบับ
มี ๓ สิ่งที่ทำหลั้ม

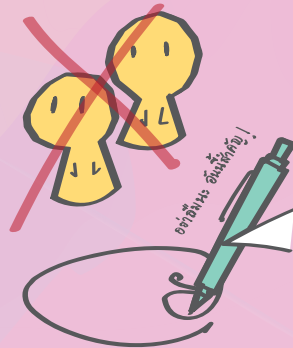

ต้องเขียนขึ้นด้วยลายมือตัวเอง ทั้งฉบับ!
จะพิมพ์ไม่ได้

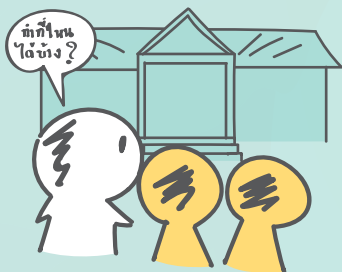
๑๒ มกราคม ๒๕๖๖

อย่าลืม! ลงวัน-เดือน-ปี ที่ทำด้วยลายมือ

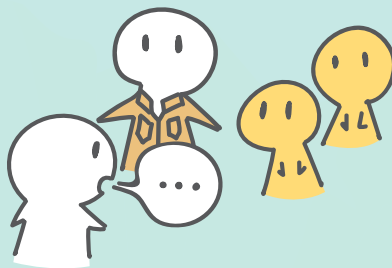

และจะต้องลงลายมือชื่อ
ของคนที่ทำพินัยกรรม
โดยไม่ต้องมีพยาน

แบบที่ ๓ พินัยกรรมแบบเอกสารฝ่ายเมือง คือ พินัยกรรมที่จะต้องไปทำที่สถานที่ราชการ

ไปทำที่สำนักงานเขต(กทม.)
หรือที่ว่าการอำเภอ(ต่างจังหวัด)

แจ้งข้อความต่อเจ้าหน้าที่และพยาน
อย่างน้อย ๒ คน พร้อมกัน

เจ้าหน้าที่จดข้อความ
ตามที่ผู้ทำพินัยกรรมบอก

อย่าลืมถาม
ให้ใช้ตัวจริงนะ

เจ้าหน้าที่จะอ่านข้อความให้ผู้ทำพินัยกรรม
และพยาน ๒ คน ฟัง

อย่าลืมทบทวน
ความถูกต้อง ครบถ้วน

หากถูกต้อง ผู้ทำพินัยกรรม
และพยาน ๒ คน ลงลายมือชื่อ

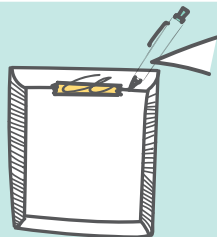

พินัยกรรมฉบับนี้จะสมบูรณ์
ต้องลงลายมือชื่อเจ้าหน้าที่ที่จัด
ใส่ วัน-เดือน-ปี และประทับตราตำแหน่ง

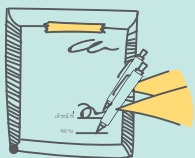
แบบที่ ๔ พินัยกรรมแบบเอกสารลับ

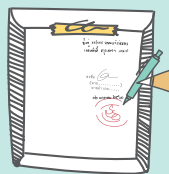
เขียน หรือ พิมพ์
ลงลายมือชื่อตัวเองในพินัยกรรม

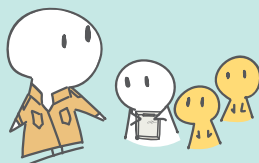
พนักพินัยกรรม
พร้อมลงลายมือชื่อที่ท้ายรอยพนัก

เจ้าหน้าที่และพยาน ลงลายมือชื่อบนช่อง

เจ้าหน้าที่จัดถ้อยคำของผู้ทำพินัยกรรม
ลง วัน-เดือน-ปี ที่ทำพินัยกรรมไว้บนช่อง
และประทับตราตำแหน่ง

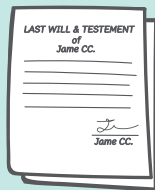
นำพินัยกรรม(ลับ) ไปแสดงต่อเจ้าหน้าที่
ณ สำนักงานเขต(กทม.) หรือ ที่ว่าการอำเภอ(ต่างจังหวัด)
พร้อมพยาน ๒ คน และแจ้งว่าเป็นพินัยกรรมของตน

แบบที่ ๖

พินัยกรรมแบบทำตาม
กฎหมายต่างประเทศ

คนไทยที่ต่างประเทศ
ต้องการทำพินัยกรรม

ทำตามแบบกฎหมายในประเทศที่ตนอยู่
หรือทำแบบของกฎหมายไทยก็ได้

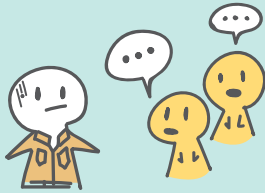
แบบที่ ๕ พิณัยกรรมแบบวาจา

ผู้ทำพิณัยกรรมแจ้งข้อความที่ต้องการในพิณัยกรรม
ต่อหน้าพยานที่อยู่ตรงหน้าอย่างน้อย ๒ คน

ผู้ต้องการทำพิณัยกรรม อยู่ในสถานการณ์
ที่ไม่สามารถทำพิณัยกรรมแบบอื่นได้
เช่น มีสงคราม หรือ เจ็บป่วยใกล้ตาย

แจ้งข้อความที่ผู้ทำพิณัยกรรมสั่งไว้
รวมถึงสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

เจ้าหน้าที่จดข้อความตามที่ได้รับแจ้ง

พยานทั้งหมดรีบไป ที่สำนักงานเขต(กทม.)
หรือ ที่ว่าการอำเภอ(ต่างจังหวัด)

พร้อมทั้งให้พยานที่มาแจ้งลงลายมือชื่อ

พนักงานทูตหรือกงสุลฝ่ายไทย

ถ้าจะทำพิณัยกรรมตาม แบบกฎหมายไทย
ให้แจ้งต่อเจ้าหน้าที่

พนักงานที่มีอำนาจตามกฎหมายของประเทศ
ที่ทำพิณัยกรรม เป็นผู้รับบันทึกข้อความ
ไว้เป็นหลักฐานก็ได้

...เมื่อเจ้าคุณพ่อ...เสียชีวิต มีเหตุขัดข้อง ไม่สามารถแบ่งมรดกได้

① เจ้าคุณพ่อ

ทำคินียกรรรมแต่
ไม่ได้ตั้ง
ผู้จัดการมรดก

ไม่ได้ทำ
คินียกรรรมไว้

หรือ

②

ทายาทหรือผู้รับคินียกรรรม
สูญหาย

③

ทายาท
หรือผู้รับคินียกรรรม
อยู่นอกประเทศ

④

ทายาทหรือผู้รับคินียกรรรม
เป็นผู้เยาว์

⑤

ผู้จัดการมรดก
ไม่สามารถแบ่งมรดกได้

⑥

มีคินียกรรรม
แต่คินียกรรรมเป็นของปลอม

แล้วอย่างนี้...
จะแบ่งมรดกกันได้อย่างไร

ไม่ยาก...
แค่ให้ 3 คนนี้ไปขอศาลตั้ง
“ผู้จัดการมรดก”
มาจัดการ!

พนักงานอัยการ

ผู้มีผลเกี่ยวของ
เช่น เจ้าหนี้

ทายาท
หรือผู้รับคินียกรรรม

ผู้จัดการมรดก
คือใคร?

บุคคล
ตามคินียกรรรม

บุคคลที่ศาล
ได้ตั้งขึ้น

เพื่อจัดการแบ่งมรดกให้
ทายาทตามคินียกรรรม
หรือตามกฎหมาย

อุปสมบท
ผู้จัดการมรดก

20 ปี
บริบูรณ์

↑

บรรลุนิติภาวะแล้ว

อุปสมบท
ผู้จัดการมรดก

ผู้ลงนามเขียน

ไม่เป็นคนวิกลจริต
หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

อุปสมบท
ผู้จัดการมรดก

จนมีเดรดิต

ไม่เป็นคนล้มละลาย

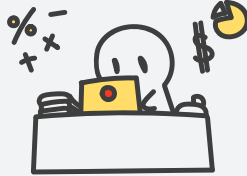
เมื่อคุณสมบัติครบถ้วน

นำหลักฐานไปขอตั้งผู้จัดการมรดก ที่ศาลแห่งเดียว!

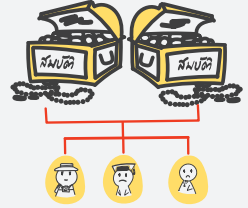
เจ้ามรดกมีภูมิลำเนาที่ไหน : ให้ไปศาลที่นั่น

ถ้าไม่มีภูมิลำเนาอยู่ในประเทศ : ให้ไปศาลที่ทรัพย์สินตั้งอยู่

เมื่อได้ผู้จัดการมรดกแล้ว...
ผู้จัดการมรดก มีหน้าที่ดังนี้

ทำบัญชีให้เสร็จภายใน 1 เดือน
ตั้งแต่ศาลตั้งเป็นผู้จัดการมรดก

จัดการแบ่งมรดกให้เสร็จ
ภายใน 1 ปี

ห้ามผู้จัดการมรดก
รับค่าตอบแทนพิเศษจากกองมรดก
ยกเว้น หนี้กรรมหรือทายาทส่วนใหญ่ให้

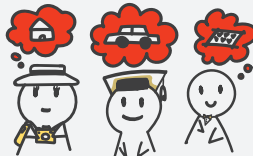
ห้ามผู้จัดการมรดกเอาทรัพย์สินมรดก
ที่เป็นส่วนได้ส่วนเสีย
มาแบ่งให้ตนเอง

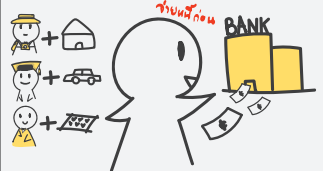
ห้ามผู้จัดการมรดกทำนิติกรรมสัญญา
กับคนภายนอกโดยทายาทไม่ยินยอม

ผู้จัดการมรดกต้องสืบประวัติ
และแจ้งข้อกำหนด
แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ทายาทต้องบอก
ทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ตาย
ตามที่ตนรู้แก่ผู้จัดการมรดก

ผู้จัดการมรดกต้องชำระหนี้(ถ้ามี)
ก่อนแบ่งมรดก

ลูก หลาน สามัคคี
เจ้าคุณพ่อก็ Happy

ศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1711 - 1733

สอบถามเพิ่มเติม โทรสายด่วนกระทรวงยุติธรรม

1111 กด 77

“ทายาท” ผิดตรงไหน? ทำไม... ไม่มีสิทธิรับมรดก

อ้าวทำอะไรผิด... ถึงโดนกำจัดไม่ให้รับมรดก

พูดมาได้
เฮงซวย!

ยักษ์ยัย ปิดบัง
ทรัพย์สินมรดก

มีความประหลาด
ไม่สมควรรับมรดก

หลอกลวง
ทายาทคนอื่น
ให้เสียผลประโยชน์

ทายาทที่รู้ว่าเจ้ามรดกถูกฆ่าและไม่แจ้งความ
3 ประเภท จะได้รับยกเว้น “ไม่ต้องถูกกำจัด” การรับมรดก

เด็ก
อายุไม่ถึง 16 ปี

สติไม่ดี
ไม่รู้คิดชอบ

เป็นพ่อแม่
สามี, ภรรยา, ลูก
ของคู่ฆ่า

ถ้ารู้ว่าเจ้ามรดก
ถูกฆ่า
แต่ไม่แจ้งความ

มีความประหลาดไม่สมควรรับมรดก ดังนี้

ฆ่า/พยายามฆ่า
เจ้ามรดก/ทายาท

ฟ้องเท็จ
เจ้ามรดก

หลอกลวง/ข่มขู่
ให้เจ้ามรดกแก้ไขพินัยกรรม

ปลอมแปลง
ทำลาย/ปิดบัง พินัยกรรม

รู้ว่าเจ้ามรดกถูกฆ่า
แต่ไม่แจ้งความ

ถูกกำจัด แล้วเป็นยังไง?

ถูกกำจัดเพราะ
ยักย้าย/ปิดบังทรัพย์สิน
เท่ากับ/มากกว่าส่วนที่ตนมีสิทธิ

ไม่ได้รับมรดก
ทั้งหมด

ถูกกำจัดเพราะ
ยักย้าย/ปิดบังทรัพย์สิน
น้อยกว่าส่วนที่ตนมีสิทธิ

ไม่ได้รับมรดก
บางส่วน
เท่ากับส่วนที่หายไป

ถูกกำจัดเพราะ
เป็นทายาทที่มีความประพฤติด
ไม่สมควรได้รับมรดก

ไม่ได้รับมรดก ทั้งหมด

ทายาทโดยธรรมผู้ถูกกำจัด สามารถรับมรดกในฐานะ
ทายาทตามคินยกรรมได้หากเจ้ามรดกทำคินยกรรมมอบทรัพย์สินให้

กำจัดทายาท แล้วให้อภัย

อ้าขอโทษ

อ้าให้อภัย

ก่อนการกำจัดและให้อภัยทายาท
ที่มีความประพฤติดไม่สมควรได้รับมรดก
เป็นลายลักษณ์อักษร
ยกเว้น ทายาทที่ยักย้ายปิดบัง
จะถอนไม่ได้

“ตัดทายาท”ไม่ให้รับมรดก

อยากตัดทายาท...คุณลวยฯไม่ได้นะ

1. แสดงเจตนา “ตัด” ชัดเจน ทำเป็นหนังสือหรือพินัยกรรม

2. แสดงเจตนา “ตัด” โดยปริยาย ยกให้คนอื่นหรือ ชายมรดกทั้งหมด

วิธีการตัดทายาท

ทำพินัยกรรมระบุชื่อว่า “ตัด”

ทำหนังสือ “ตัด” มอบไว้แก่เจ้าหน้าที่

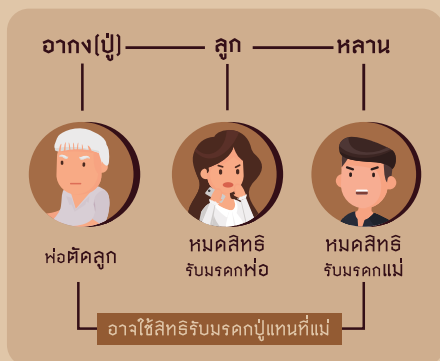
ทำพินัยกรรมยกมรดกทั้งหมดให้คนอื่น

ขายทรัพย์สินมรดกไปทั้งหมด

มรดกที่ถูกตัด จะตกทอดถึงใคร?

ตัวอย่าง

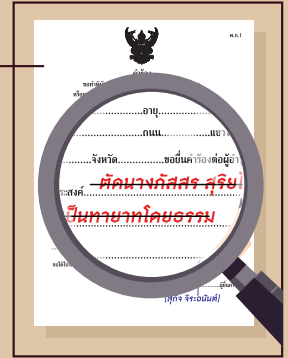
เมื่อตัดทายาทไปแล้ว เจ้ามรดกต้องการถอน

1

ขีดฆ่าข้อความ
“ตัด” ออกทั้งหมด

2

ฉีก
พินัยกรรม

3

ทำพินัยกรรมใหม่
ยกเลิกฉบับเก่า

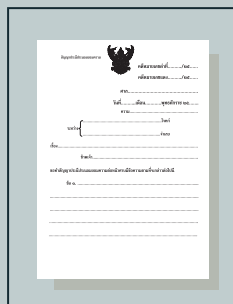

“มรดก” ไม่รับได้หรือไม่?

ทำหนังสือมอบแก่เจ้าหน้าที

- มีข้อความระบุชัดเจนว่าผู้สละต้องการสละมรดกของใคร
- ลงชื่อในหนังสือสละ

ทำสัญญาประนีประนอมยอมความ

- ตกลงกันกับทายาทว่าจะสละมรดก
- ลงชื่อในสัญญาสละพยานอย่างน้อย 2 คน

ทายาทแบบไหน...สละมรดกได้

=

มีความสามารถในการทำนิติกรรม
เช่น บรรลุนิติภาวะ/ผู้เยาว์ อายุ 15 ปีขึ้นไป
ทำนิติกรรมเองได้

=

ถ้าเป็นผู้เยาว์ พ่อแม่ ผู้ปกครอง
ต้องยินยอม/สละแทน

=

คนที่ไม่สามารถจัดการมรดกได้
ด้วยตัวเองต้องมีผู้พิทักษ์ยินยอม

สละมรดก

ห้ามสละมรดก **ล่วงหน้า**

เจ้ามรดกยังไม่ตาย
มรดกยังไม่ตกทอด
ทายาท **ไม่มีสิทธิสละ**

ห้ามสละมรดก **บางส่วน**

เมื่อเลือก **สละแล้ว**
ต้อง **สละทั้งหมด**

ห้ามสละมรดก
แบบมีเงื่อนไข/เงื่อนไข

ไม่มีข้อกำหนดเงื่อนไข
จึงไม่ให้เกิดการสละ

ห้ามสละมรดกโดย
ทำให้เจ้าหนี้เสียเปรียบ

เจ้าหนี้ **มีสิทธิร้องขอ** ให้ชำระหนี้
/เพิกถอนการสละมรดก

สละมรดกแล้ว จะตกทอดถึงใคร?

ผู้สละเป็นทายาท
โดยธรรม

ผู้สละเป็นทายาท
โดยพินัยกรรม

มีลูก

มรดก
ตกทอด
แก่ลูก

ไม่มีลูก

มรดก
ตกทอดแก่
ทายาทอื่น

มีลูก

มรดก
ไม่ตกทอด
แก่ลูก

ไม่มีลูก

มรดก
ตกทอด
แก่ทายาทอื่นๆ

ตายแล้ว **มรดก** เป็นของใคร?

ตายแล้ว **มรดก** เป็นของใคร?

กองบรรณาธิการ

ผู้มีสิทธิได้รับมรดกตามกฎหมาย

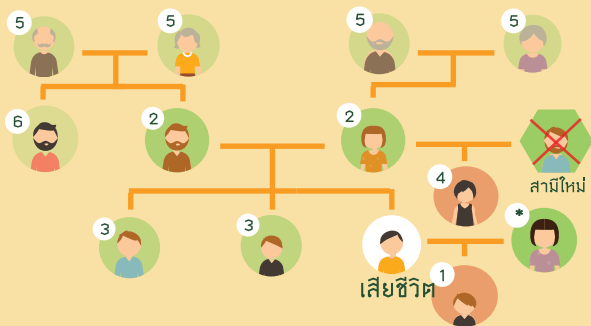
*เฉพาะคู่สมรส
และทายาทที่จดทะเบียน

ทรัพย์สิน ความรับผิดชอบ
เช่น เงิน รถยนต์ บ้านชั้น นี้ ค่าเสียหาย

สิทธิหน้าที่
เช่น สิทธิครอบครองที่ดิน เข้าทรัพย์สิน

*คู่สมรสมีสิทธิได้รับมรดกตามสัดส่วน (ถ้าทายาทลำดับที่ 1 หรือ 2 มีชีวิตอยู่ ทายาทลำดับอื่นๆ จะไม่ได้รับมรดก)

1 ผู้สืบสันดาน
(ลูก, หลาน, เหลน)

2 พ่อ แม่

3 พี่น้องแท้

4. พี่น้อง
และพ่อแม่

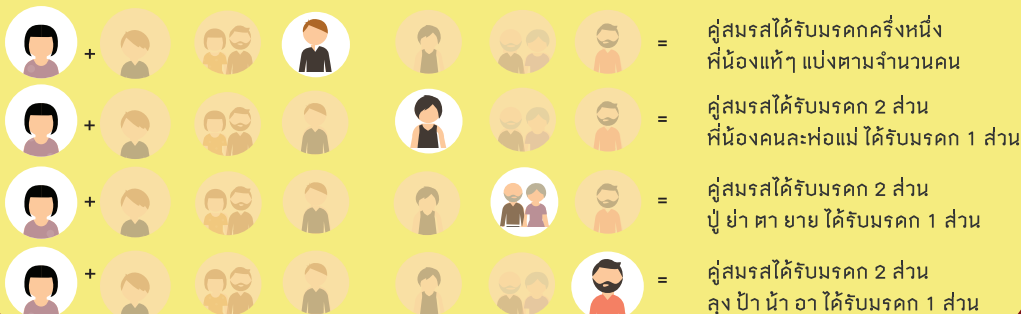
5 ប៉ូ យ៉ា
៧ យ៉ា

6. ลงป่า
น้ำอา

สัดส่วนการแบ่งมรดกให้คู่สมรสและทายาท

คู่สมรส | ลูก | พ่อแม่ | พี่น้องแท้ๆ | พี่น้อง
คนละพ่อแม่ | ปู่ ย่า | ลุง ป้า
ตา ยาย | น้า อา

- เสียชีวิต และไม่มีสิทธิได้รับมรดก
- มีชีวิตอยู่ และมีสิทธิได้รับมรดก

ติดตามความรู้กฎหมายดี ๆ

ได้ที่สำนักงานกิจการยุติธรรม

YOUTUBE
Justice Channel

<https://www.youtube.com/user/ojajusticetv>

Instagram
law_infographic

https://www.instagram.com/law_infographic/

Facebook Fanpage
สำนักงานกิจการยุติธรรม

<https://www.facebook.com/weareoja>

Twitter
@weareoja
<https://twitter.com/weareoja>

ที่ปรึกษา

พ.ศ.ท.ดร.พงษ์ธร วัฒนศิริ
นางสาวนันทศรีม์ เทพคลไชย
นางสาวสุพรรณิ ประเสริฐทองกร

ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม
รองผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม
รองผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม

คณะจัดทำ

นายอนุรักษ หัสคร
นางสาวนพร อังธารารักษ์
นางสาววันดี หลาวรินทร์
ว่าที่ ร.ศ.ธรรมา ช่าง
นางสาวระพีพร แก้วกำเนิด
นางสาวณัฐวิมล สายสุวรรณ
นางสาวชมพูนุช ทองคุ้ม
นางสาวภาณี แซ่โล้ว
นายอัยยศ บังแก้ว

หัวหน้ากลุ่มสื่อสารองค์กร
นักวิชาการยุติธรรมปฏิบัติการ
เจ้าหน้าที่งานธุรการปฏิบัติงาน
นักวิชาการยุติธรรม
นักประชาสัมพันธ์
นักประชาสัมพันธ์
Graphic Designer
Graphic Designer
Graphic Designer

เรียบเรียง

นางสาววรารักษ์ ทองอุ นักวิชาการยุติธรรม

ออกแบบเล่ม

นางสาวเมธิตา อังสุเมธ

พิมพ์

กันยายน 2563

พิมพ์ที่

บริษัท ธนาพรส์ จำกัด Email: tanapress@gmail.com

ดำเนินการผลิตโดย

สำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม
อาคารรัฐประศาสนภักดี (อาคารบี) ชั้น 9
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา
ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร 10210
โทรศัพท์ 0 2141 3754 โทรสาร 021438354

ดูข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่
www.oja.go.th
facebook : สำนักงานกิจการยุติธรรม

สงวนลิขสิทธิ์ โดย สำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม

ห้ามคัดลอกส่วนหนึ่งส่วนใดของสมุดภาพนี้ รวมทั้งตัดแปลง แก้ไขข้อความ รูปภาพ ไม่ว่ารูปแบบหรือวิธีการใดๆ
ด้วยกระบวนการทางอิเล็กทรอนิกส์ การถ่ายภาพ การบันทึก หรือวิธีใดโดยไม่ได้รับอนุญาต

www.justicechannel.org

อ่านกฎหมายเพลินๆ
ฉบับ eBook

ชอบกดไลค์ ใช้กดแชร์

สำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม

อาคารรัฐประศาสนภักดี (อาคารบี)

ชั้น 9 ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษาฯ

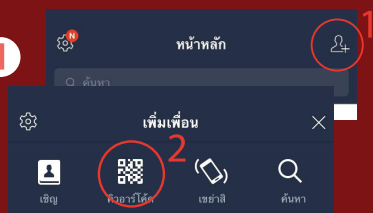
ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร 10210

TEL. 0 2141 3754

FAX. 0 2143 8354

3 ขั้นตอนง่ายๆ กับการสแกน QR Code

1

2

3

เปิด LINE แอปพลิเคชัน

ไปที่แถบ “อื่นๆ” และ กดที่แถบ “คิวอาร์โค้ด”

**ถ้าใช้ระบบ ios กดที่แถบ “เพิ่มเพื่อน”

และ กดที่แถบ “คิวอาร์โค้ด”

ใช้มือถือส่อง QR Code

ที่ต้องการติดตาม และเปิดลิงค์ URL

เข้าถึงความรู้กฎหมาย

ที่คุณต้องการ ได้แล้ว ^^

eBook